

sober neogotisch gebouw. Tijdens de tocht maken we al wandelend kennis met de boeiende geschiedenis van de Zuid-Willemsvaart. Na het rechte trekken van een bocht in 1933 ontstond hier een eiland – nu Tivoli-eiland genoemd. De mooie villa's la Bruyère en les Arcades zijn nog steeds getuigen van het verleden van ons dorp. Een bezoek aan het brugwachtershuisje zit er ook in. Uiteraard zal de historie van het hotel Beau Séjour (opnames van de gelijknamige politiserie vonden hier plaats) uit de doeken worden gedaan. Tenslotte eindigen we bij de villa Litzberg, gebouwd door de Maaslandse dichter Arnold Sauwen, die over onze omgeving schreef: 'de geur van hars en heidekruid waait u met volle vleugels tegen, honingzoet.' Maar dat was toen.

ELEN, DINSDAG 22 AUGUSTUS 2017

Gluren bij de Buren.... Elen

Aanvang 19.00 uur in de Sint-Pieters Kerkstraat, 3650 Elen Dilsen.
Parkeersuggestie: op de parking van dancing de "Alphorn" Rijksweg 874 (Rijksweg rijrichting Maaseik-Dilsen ± 700 m tot de kerk) en aan de basisschool (Langstraat 26 ± 500 m tot de kerk).

Elen is een typisch Maasdorp met zijn driehoekig dorpsplein. Het dorp wordt voor het eerst vermeld in het jaar 1150 als *Hellim*, vervolgens in 1179 als *Jelne*, in 1229 als *Heelne* en verder als *Eelen* en *Elen*. *Hellim* zou afgeleid kunnen zijn van *Halina*, wat 'harde droge grond' betekent, of van *Aljo(n)* (woning van *Allio(n)*.)

De vondst van prehistorische gebruiksvoorwerpen uit de steen- en bronstijd wijst erop dat deze plaats al zeer vroeg werd bewoond. Het ontstaan van Elen als parochie dateert van vóór 813, de tijd van Karel de Grote. Adalardus, kleinzoon van Karel Martel en neef van Karel de Grote, trad rond 773 in in de Abdij van Corbie in Noord-Frankrijk en schonk haar het domein Elen (9de eeuw). De abt van Corbie werd daarmee heer van Elen.

In 1558 stond de abdij haar goederen en erfpacht af aan Godfried van Bocholt, heer van Grevenbroek. De heren van Bocholt ruilden in 1612 hun heerlijkheid met de prins-bisschop van Luik voor de heerlijkheid Grenville.

In 1741 werd Elen door de prins-bisschop geschonken aan baron Thomas van der Marck, eigenaar van Kasteel Sipernau. De gehuchten Daniëlsweert en Visserweert aan de andere zijde van de Maas behoorden vanaf de Franse tijd van 1803 tot 1821 aan Elen, maar kwamen in 1839 na de Belgische onafhankelijkheid bij Roosteren.

Bezienswaardigheden:

De molen de Hoop, gebouwd in 1870; het Kasteel Sipernau; de *Sint-Pieterskerk* met middenschip uit 1551; De *pastorie* uit 1784; De Vierkantshoeve "Het Lemke", gebouwd door Coen Coenen in 1718; de geboorteboerderij van kanunnik Joseph Coenen, uit 1778; een voormalige brouwerij, uit 1776 en de Kapel Onze-Lieve-Vrouw van Rust. Na de rondleiding is er gelegenheid tot wat napraten en "wauwelen" in het ontmoetingscentrum aan het Helliniplein 1.

OPEN MONUMENTENDAG 2017 'BOEREN, BURGERS EN BUITENLUI'

Zaterdag 9 en zondag 10 september zijn in Weert vele monumenten open vanwege de BankGiro Loterij Open Monumentendag. De Open Monumentendag wordt internationaal gevierd en op 10 september zijn ook in Vlaanderen vele monumenten opengesteld. Het nationale thema is 'Boeren, burgers en buitenlui'. Overal waar de wit-gele momentenvlag wappert is de toegang gratis.

Zaterdag ligt de nadruk bij monumenten in en rond de binnenstad. Een greep uit de opengestelde monumenten: • de St. Martinuskerk; • het museum Jacob van Horne met de Weertkamers; • de Weerter Stadsbrouwerij waar agrarische producten worden omgezet in geestrijk vocht

Zondag ligt het accent in het buitengebied. Enkele hoogtepunten uit het programma: • St. Josephkerk Keent en Keenter Hart met rondleidingen, exposities en boerenlunch; • Rondleiding Tungelroy langs de St. Barbarakerk, Romeinse brug, Koonekoel en de vier Jaargetijden; • Molen de Nijverheid in Stramproy en bakken in het bakhuis van de Nijsmeulebuurt

Primeur zijn de grensoverschrijdende activiteiten op zondag 10 september. Vele molens in grenspark Kempen~Broek zijn open en in werking. Bij de Bocholter Graven, een landweel uit de 14de eeuw zijn speciale activiteiten. Zoals elk jaar zijn er een wandel- en een fietsroute langs de opengestelde monumenten. Daarnaast is er een wandeling van de stadsgidsen. Het complete programma en de laatste nieuwtjes vindt u via www.weert.nl en www.erfgoedhuisweert.nl. Volg Open Monumentendag Weert ook via Twitter en Facebook. Het programma en de route krijgt u bij onze informatiestand. Deze staat op zaterdag voor het gemeentemuseum Jacob van Horne in Weert en zondag bij de molen De Nijverheid in Stramproy.

EXCURSIE NAAR KASTEEL/RAADHUIS WESTERLO EN DE ABDIJ VAN TONGERLO MET DA VINCI MUSEUM OP ZATERDAG 16 SEPTEMBER

Kasteel Westerlo

Het kasteel van Gravin Jeanne de Merode, ook wel "nieuw kasteel" genoemd, is gebouwd tussen 1909 en 1911 en is een voorbeeld van neogotiek. Van 1911 tot aan de Tweede Wereldoorlog werd het kasteel bewoond door de gravin, haar vroegere gouvernante en enkele personeelsleden. Na de dood van de gravin in 1944, leidden de zusters Augustinessen in het kasteel een rusthuis voor priesters. In 1972 kocht het gemeentebestuur van Westerlo het pand en richtte het in als gemeentehuis. Het park rondom heeft het oorspronkelijke ontwerp bewaard. De vijver met fontein en bijhorend kunstwerk van Rik Poot vóór het gemeentehuis dateert van 1995.

Abdij Tongerlo

Rond 1130 schonk Giselbertus van Castre een deel van zijn land in Tongerlo aan de Norbertijnen van de Sint-Michielsabdij van Antwerpen met de bedoeling er een abdij op te richten. Tot op heden leven, bidden en werken hier de volgelingen van Sint-Norbertus.

De abdij is tot in de 13de eeuw enige tijd een dubbelklooster geweest waarin ook Norbertinessen woonden. Tot ver in de 16de eeuw had de abdij van Tongerlo uitgebreide bezittingen in het hertogdom Brabant. Van 1559 tot 1590 viel zij onder het bisdom 's-Hertogenbosch. In 1590 wist zij dit bestuur af te kopen door de meeste bezittingen in het huidige Noord-Brabant af te staan. Na de val van 's-Hertogenbosch in 1629 vluchtten de norbertijnen tijdelijk naar hun refugeehuis in Mechelen.

De abdij speelde in 1789-1790 een rol in de Brabantse Omwenteling tegen het Oostenrijkse bewind door het ronselen en bewapenen van troepen. Na het neerslaan van de opstand werden de bezittingen van de abdij in beslag genomen. In diezelfde periode bood de abdij tijdelijk onderdak aan het bronnenmateriaal van de bollandisten. In 1796 verdreven de Fransen de norbertijnen uit het complex. De abdij werd verkocht en een deel van de gebouwen gesloopt, waaronder ook de kerk. Bij de revolutie ging tevens de beiaard van Pierre Hemony in de abdijsoren ten onder. Pas in 1838 werd de orde heropgericht, om twee jaar later terug te keren naar Tongerlo.

Da Vinci Museum

In het da Vincimuseum hangt het Laatste Avondmaal, een schilderij op doek van ruim 8 x 4 meter. Het is de meest getrouwe replica van de muurschildering die Leonardo da Vinci tussen 1495 en 1498 maakte in de refter van het Dominicanenklooster te Milaan. De replica wordt toegeschreven aan Andrea Solaro, een leerling van da Vinci. In 1545 kocht abt Streyters van Tongerlo het doek ter versiering van de toenmalige abdijskerk. Tijdens de Franse Periode werd het kunstwerk in veiligheid gebracht. Sinds de jaren '60 van de vorige eeuw, en na diverse restauraties, heeft het doek een plaats gekregen in het museumgebouw.

DERTIENDE EDITIE

CULTUURHISTORISCHE ZOMER 2017

Organisatie:

Stichting De Aldenborgh, Kring Weert van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap en Geschied- en Heemkundige Kring "Het Land van Thorn"

BUGGENUM DINSDAG 4 JULI 2017

"Vluchten" hoeft niet meer ...!
"Van Buggenum moet je altijd terugkeren" of
"In Buggenum is de koek aan één kant gebakken"

Gluren bij de burens: start 19.00 uur in de St. Aldegundiskerk,
Dorpsstraat 38, 6082 AP Buggenum.

Buggenum is een Maasdorp, ontstaan in de Maasdalrand aan een bocht van de toen nog vrij meanderende rivier de Maas. Met het grillige afvoerpatroon van deze regenrivier (van 10 m³/sec tot meer dan 3000 m³/sec) hebben de Buggenummers leren leven en de bijbehorende beperkingen naar hun hand gezet.

Gebouwd in de Maasdalrand betekende éénzijdige bebouwing aan de hoofdweg, vrij uitzicht over het grazige Maasdal. Bij wassende Maas overstroomden al vrij snel de hoofdweg en waren de woningen niet langer via de straatzijde te bereiken. De hoger gelegen achtererven boden uitkomst. Als een vorm van burenhulp bij de dagelijkse bezigheden (werk op het land, boodschappen, kerkbezoek) ontstond daar op de perceelsgrenzen een stelsel van paden, parallel aan de hoofdweg en verscholen gelegen.

Alle activiteiten zijn GRATIS toegankelijk, tenzij anders vermeld. Dus iedereen is van harte uitgenodigd ! Meer informatie: www.dealdenborgh.nl 00 31 (0) 6 53 28 46 65

Cultuurhistorisch onderzoek heeft uitgewezen dat het padenstramien uitzonderlijk is en van grote cultuurhistorische betekenis. Omzoomd door vruchtbare rivierklei was het dorp overwegend agrarisch; toen lagen alle (gemengde) boerenbedrijven in het dorp. Door schaalvergroting en specialisatie is het agrarisch karakter verschoven naar woondorp. Nu zijn nog 2 boerderijen als zodanig in bedrijf en liggen aan de rand van het voor het overige onbebouwde buitengebied. De aanleg van het Lateraalkanaal, met als bijkomende noodzaak het graven van het koelwaterkanaal ten behoeve van de elektriciteitscentrale, was de aanzet om een karakteristiek groepje woningen te slopen. Hiermee verdween feitelijk het directe contact van het dorp met de Maas. Op initiatief van de heemkunde is een drijvende brug in het kanaal gekomen.

De 2 watersneden in de jaren negentig hadden als resultaat dat spoorstrangs kades werden aangelegd bij de bedreigde woonkernen. Voor Buggenum betekende dit een dijk dwars door het Buggenummer Broek, vanaf de spoordijk tot voorbij het dorp en de lijn van het koelwaterkanaal volgend.

EXCURSIE NAAR MOERS (D), DONDERDAG 13 JULI 2017

Dit jaar bezoeken we Moers bij Duisburg. De Romeinen drukten in de ontstaansfase hun stempel op Moers. Later deden de graven van Moers hetzelfde. Zij regeerden van de 12de eeuw tot 1600. Op 20 juli 1300 verleende koning Albrecht I Moers stadsrechten.

Moers is ook de stad van de vrouw van Philips de Montmorency, Heer van Weert en graaf van Horne. Deze gravin Walburgis Von Neuenahr-Moers groeide op in het kasteel van Moers, dat we bezoeken en dat is ingericht als Grafelijk museum.

Prins Maurits van Oranje-Nassau erfde de stad Moers in 1601 na de dood van de laatste gravin van Moers, onze Walburgis Von Neuenahr-Moers.

De prins bevrijdde de stad in 1597 van de Spaanse bezetters en werd zo voor deze heldendaad beloond. Slot Moers, de residentie van de graven en gravinnen van de stad, kwam in handen van de Oranjes en vormde tot 1763 het centrum van de door Maurits gebouwde vesting.

Onder de Oranjes beleefde Moers een periode van grote bloei. In 1702 verloren de Oranjes de stad echter. Het graafschap Moers kwam door vererving in bezit van het huis Brandenburg-Pruisen. Vele Nederlanders bleven ook na 1702 in Moers. De Pruisische koning Frederik I liet na de machtsovername in 1712 alle Nederlanders door graaf Leopold van Anhalt-Dessau uit de stad verdrijven.

Op het Congres van Wenen in 1815 werd de gehele Nederrijn - dus ook het graafschap Moers - weer bij het koninkrijk Pruisen ondergebracht.

Tijdens een stadswandeling ontdekken we naast het slot met het historische park ook het oude stadscentrum met meer dan 300 grote en kleine winkels, cafés, restaurants en pleinen. Heel aantrekkelijk voor jong en oud!

Het aanstaande Van Hornejaar en de vele historische banden van Moers met de familie Van Horne is reden voor de burgemeester van Moers, Christoph Fleischhauer om ons persoonlijk te ontvangen.

Meer info: www.dealdenborgh.nl

WEERT, ZONDAG 16 JULI 2017

Lustrumviering "Bal Champêtre"

Aanvang: 15.00 uur bij café-zaal Dennenoord
Voorhoeveweg 2, 6006 SV Weert

Het Bal Champêtre heeft in Weert een cultuurhistorische achtergrond die teruggaat tot in de 19de eeuw. Archiefstukken melden dat op woensdag 22 juli 1885 in de verlichte tuin van sociëteit de Unie een concert en Bal Champêtre plaatsvond.

In de jaren 50 en 60 van de vorige eeuw organiseerde de Stedelijke Harmonie Sint-Antonius jaarlijks een dergelijk openluchtbal aan de IJzeren Man naast café Dennenoord. Voor het laatst in 1966.

In 2013 nam Stamtafel Weert van de Stichting De Aldenborgh het initiatief dit historisch muziek- en dansfestijn opnieuw leven in te blazen. Het werd een daverend succes. Omdat het dit jaar een lustrumviering betreft, zal een afvaardiging van de Stedelijke Harmonie op zondag 16 juli om 15.00 uur de opening van het Bal Champêtre 2017 muzikaal omlijsten.

Verder belooft het ook dit jaar, als de weergoden meewerken, opnieuw een oergezellige en nostalgische middag te worden met smartlappen en andere 'gouwe ouwen'. Er kan geluisterd en gedanst worden op de klanken van gouden hits van bijvoorbeeld The Classics, De Heikrekels, het Radi-ensemble, Zangeres Zonder Naam en vele andere artiesten uit de regio en ver daar buiten. Daarvoor staat het Weerter orkest Jukebox en de typetjes acteur Ton Wolter garant. DJ Lei Wage-mans zal op professionele wijze alle gaatjes met plaatjes vullen en de muziek van de jaren 50 en 60 laten herleven. De inwendige mens kan met drank en spijs naar believen verwend worden. Gratis toegang.

NEERITTER, DINSDAG 18 JULI 2017

Gluren bij de Buren.... Neeritter

Aanvang 19.00 uur in de Monumentale St. Lambertuskerk,
Molenstraat 2, Neeritter.

Parkeersuggesties: bij het voetbalveld van VV Veritas
(Breed Rijn 2), op het Krekelbergplein (Gasthuisstraat 7) en
bij kledingmagazijn Kwaspn (Gasthuisstraat 11, richting België)

Neeritter klein maar bijzonder!

De unieke ligging van het dorp aan de grens, de interessante geschiedenis van Neeritter doorvlochten met een Belgische en Nederlandse achtergrond, het mooie wandel- en fietsgebied, onze fraaie monumenten met elk een uniek verhaal, de fundamenten van het Limburgs volkslied en nog zoveel meer...

Dit prachtige, historisch interessante kerkdorp aan de grens met Kessenich was tot 1843 driemaal zo groot. Het omvatte toen nog de gehuchten Manestraat en Molenbeersel die tegenwoordig deel zijn van de Belgische gemeente Kinrooi. Het dorp telt nu net geen 1400 inwoners en valt samen met 15 andere kerkdorpen onder de gemeente Leudal.

De eerste vermelding van Neeritter (toen nog "Itera") stamt uit 1143. Rondom het Frankische, driehoekige plein groeide het dorp. De kerk

staat even verderop aan de Itterbeek. Aan die Itterbeek ontleent het dorp haar naam. De St.-Lambertuskerk, het (Armen)gasthuis en de (Armen)molen zijn de eerste gebouwen waarvan begin 1200 al melding werd gemaakt. De Lambertuskerk wordt ook wel liefkozend "de Paaperbus" genoemd, duidend op de houten bovenkant van de toren. De kern en het stratenplan van het dorp is door de eeuwen heen hetzelfde gebleven. De aanleg van een omwalling in 1586 met een grachtje heeft samen met de Itterbeek het dorp kunnen beschermen tegen muitende soldaten van Alva en Oranje en menige roversbende. De huizen werden destijds binnen deze waterbarrière gebouwd en zijn goed bewaard gebleven. Daardoor telt het dorp maar liefst 24 rijks- en 5 gemeentelijke monumenten, waar het dorp erg trots op is. Op 9 - 10 september tijdens het Monumentenweekend dit patrimonium uitgebied in de kijker gezet. Een bezoek meer dan waard. Laat u verrassen door de historische verhalen en prachtige monumenten uit ons dorp waar Gerard Krekelberg het Limburgs volkslied schreef geïnspireerd door het "bronsgroen eikenhout" van het nabij gelegen kasteeltje Borgitter.

WEERT, DINSDAG 1 AUGUSTUS 2017

Gluren Bij De Buren... Weert-Wertha-Weegels

Aanvang: 19.00 uur in Fatima Huis, Coenraad Abelstraat 31a Weert
Parkeersuggestie: na 18.00 uur kunt u gratis parkeren in Weert.
Dichtbij zijnde parkeerplaats (Beekpoort). De P&R aan de Parallelweg is een betaalde parkeerplaats (€ 1,28 per uur, dagtarief € 6,05)

Tijd voor een avondje Fatima, de eerste uitbreidingsbuurt van Weert buiten de stadswallen, een volksbuurt opgezet volgens de Tuindorp gedachte. We besteden o.a. aandacht aan de buurtbewoners, de transformatie van de buurt, aan architect Pierre Weegels en we maken een uitloop naar Werthabier. Pierre Weegels (1904-1966) is een bekende Weerter architect die zich in de periode van wederopbouw na WO II heeft onderscheiden door toepassing van moderne vormen en sa-

menwerking met beeldende kunstenaars. In zijn ontwikkeling richtte hij zich niet alleen op diverse soorten van bouw, uiteenlopend van woonhuizen tot kerken, maar ook op de toepassing van uiteenlopende moderne materialen, zoals beton, glas, staal en baksteen. In zijn woonhuizen, waarvan Weert er nog tientallen telt, zien we invloeden uit de Amsterdamse School, de Delftse School en Het Nieuwe Bouwen. Een van Weegels' bekende werken is de monumentale Fatimakerk in Weert, het huidige Fatima Huis, met zijn fraaie waaivorm, ronde klokkentoren en golvend tentdak. Kunstenaar Hugo Brouwer heeft er de eerste abstracte glas-in-loodramen van Nederland vervaardigd, evenals het grootste marmeren wandmozaïek (255 m²). Een monumentaal glas-in-loodraam boven de ingang is van kunstenaar Charles Eyck en toont het Zonnewonder van de Mariaverschijning in het Portugese Fatima, dit jaar precies een eeuw geleden.

De Weerter Wandeling voert vanuit het Fatima Huis ook langs gerestaureerde vooroorlogse huurwoningen. en we werpen een blik op de te behouden mouttoren van de voormalige Wertha Brouwerij aan de Zuid-Willemsvaart. Aansluitend laven we onze dorst met het nieuwe Werthabier van De Stadsbrouwerij in de oude 'Yzergietery' aan de Parallelweg.

LANKLAAR, DINSDAG 8 AUGUSTUS 2017

De zavelknuipers heten u welkom

Aanvang: 19.00 u
Plaats: St. - Pauluskerk - Oude Baan te Lanklaar
Gratis parkeren: op het kerkplein of op de parking van de nabijgelegen sporthal De Vrietsel - Groenstraat 20 Lanklaar

Lanklaar: de naam is afgeleid van het Germaans Langa = lang; samengesteld met laar betekent het woeste, onbebouwde (gemeenschaps)grond en minderwaardig grasland dat dienst doet als weideplaats voor het vee.

Lanklaars oudste kern is het gehucht Mulheim. Mulheim zou volgens archeologische vondsten de oude Romeinse pleisterplaats Feresne zijn en was gelegen aan de heirbaan Tongeren-Nijmegen. Maar hierover is het laatste woord nog niet gezegd of geschreven. Op de grondvesten van een Romeins heiligdom werd tijdens de kerstening van de streek door de H. Willibrordus de St.-Jan in 't Santkapel opgericht.

De kapel van Lanklaar was in de 13de eeuw afhankelijk van de moederkerk van Dilsen. Vanaf 1320 hoorde Lanklaar zowel kerkelijk als administratief onder Stokkem. Omstreeks 1800 werd Lanklaar een zelfstandige gemeente en in 1836 werd de parochie onafhankelijk.

De deelnemers van Gluren bij de Buren zullen worden vergast op een aantal bezienswaardigheden waaronder de St.-Pauluskerk (1959) een